

**НАСТІЛЬНА КНИГА АДВОКАТА**  
**УЧАСТЬ АДВОКАТА**  
**В ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ**  
**ЗАКОНОДАВСТВО, ПОСТАНОВИ ПЛЕНУМУ,**  
**УЗАГАЛЬНЕННЯ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ,**  
**ІНФОРМАЦІЙНІ ЛИСТИ**  
  
**ПРАКТИЧНИЙ ПОСІБНИК**  
  
**СТАНОМ НА 5 ВЕРЕСНЯ 2017 РОКУ**

Київ  
«Центр учбової літератури»  
2017

УДК 343.1(477)  
ББК 67.411(4Укр)  
Н 32

**Упорядники:**

***Петков Сергій Валерійович*** – доктор юридичних наук, професор, заступник директора з навчальної роботи Інституту права та післядипломної освіти Міністерства юстиції України;

***Журавльов Дмитро Володимирович*** – доктор юридичних наук, доцент, перший заступник директора Інституту права та післядипломної освіти Міністерства юстиції України;

***Григоренко Анатолій Володимирович*** – адвокат;

***Григоренко Людмила Степанівна*** – адвокат;

***Соловей Яна Миколаївна*** – адвокат;

***Хомишин Максим Анатолійович*** – адвокат.

**Н 32** Настільна книга адвоката. Участь адвоката в цивільному судочинстві. Законодавство, постанови пленуму, узагальнення судової практики, інформаційні листи. [текст] практичний посібник. – К. : «Центр учбової літератури», 2017. – 488 с.

**ISBN 978-611-01-0870-6**

Посібник розрахований на адвокатів, помічників адвокатів та студентів вищих учбових закладів, які готують спеціалістів в галузі права.

УДК 343.1(477)  
ББК 67.411(4Укр)

ISBN 978-611-01-0870-6

© Центр учбової літератури, 2017.

## ВВЕДЕННЯ

Адвокатура є важливим інститутом правової держави, який діє для захисту конституційних прав і свобод громадян. Саме тому Конституція України у статті 59 визначила особливе місце адвокатури України.

На протязі близько двадцяти років законодавство про адвокатуру не оновлювалося, що зумовило його невідповідність європейським стандартам та сучасним реаліям. Положення колишнього Закону України №2887-ХІІ від 19 грудня 1992 року «Про адвокатуру» були застарілими і не здатними в повній мірі забезпечити реалізацію зазначених конституційних гарантій, а також належним чином регулювати відносини у цій сфері.

Після ухвалення 13 квітня 2012 року Верховною Радою України нового Кримінального процесуального кодексу України створення в Україні професійного самоврядного інституту адвокатури України та посилення гарантій діяльності адвокатури залишилося чи не єдиним із невиконаних Україною зобов'язань, що випливають з її членства в Раді Європи (Висновок Парламентської Асамблеї Ради Європи №190 (1995) від 26 вересня 1995 року).

Саме з метою реформування законодавства про адвокатуру з урахуванням міжнародних демократичних стандартів, забезпечення виконання зобов'язань України перед Радою Європи, робочою групою з питань реформування прокуратури та адвокатури, утвореною розпорядженням Президента України від 22 листопада 2011 року № 362/2011-рп, було підготовлено проект Закону України «Про адвокатуру і адвокатську діяльність», який 28 квітня 2012 року був внесений Президентом України на розгляд Верховної Ради України.

05 липня 2012 року Закон України №5076-VI «Про адвокатуру і адвокатську діяльність» був прийнятий Верховною Радою України і набрав чинності 15 серпня 2012 року.

01 січня 2004 року набрав чинності новий Цивільний кодекс України, який був ухвалений Верховною Радою України 16 січня 2003 року. З набранням чинності новим ЦК України втратив чинність Цивільний кодекс України від 18 липня 1963 року.

Загальними засадами цивільного законодавства є:

- неприпустимість свавільного втручання у сферу особистого життя людини;
- неприпустимість позбавлення права власності, крім випадків, встановлених Конституцією України та законом;
- свобода договору;
- свобода підприємницької діяльності, яка не заборонена законом;
- судовий захист цивільного права та інтересу;
- справедливість, добросовісність та розумність.

Цивільний процесуальний кодекс України, який діє в даний час, був прийнятий Верховною Радою України 18 березня 2004 року і набрав чинності 01 вересня 2005 року.

З набранням чинності новим ЦПК України втратив чинність Цивільний процесуальний кодекс України від 18 липня 1963 року.

Завданнями цивільного судочинства є справедливий, неупереджений та своєчасний розгляд і вирішення цивільних справ з метою захисту порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод чи інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб, інтересів держави.

## ЗМІСТ

ВВЕДЕННЯ . . . . .	3
ЦИВІЛЬНА ЮРИСДИКЦІЯ . . . . .	4
ПІДСУДНІСТЬ СПРАВ . . . . .	10
СКЛАД СУДУ. ВІДВОДИ . . . . .	30
ПІДТВЕРДЖЕННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ АДВОКАТА В СУДІ . . . . .	36
ПРЕД'ЯВЛЕННЯ ПОЗОВУ . . . . .	46
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОЗОВУ . . . . .	63
УЧАСТЬ В СУДОВОМУ ЗАСІДАННІ В РЕЖИМІ ВІДЕОКОНФЕРЕНЦІЇ . . . . .	67
АДВОКАТСЬКИЙ ЗАПИТ . . . . .	70
МИРОВА УГОДА . . . . .	72
АПЕЛЯЦІЙНЕ ОСКАРЖЕННЯ . . . . .	74
КАСАЦІЙНЕ ОСКАРЖЕННЯ . . . . .	86
ПЕРЕГЛЯД СУДОВИХ РІШЕНЬ ВЕРХОВНИМ СУДОМ . . . . .	95
ПРОВАДЖЕННЯ У ЗВ'ЯЗКУ З НОВОВІЯВЛЕНИМИ ОБСТАВИНАМИ . . . . .	101
СУДОВІ ВИТРАТИ . . . . .	104
ДОТРИМАННЯ РОЗУМНИХ СТРОКІВ РОЗГЛЯДУ СУДАМИ ЦИВІЛЬНИХ СПРАВ . . . . .	117
ДИСЦИПЛІНАРНЕ ПРОВАДЖЕННЯ ЩОДО СУДДІВ . . . . .	120
РОЗГЛЯД СПРАВ ЩОДО ПОРУШЕННЯ СУДДЕЮ ВИМОГ ЩОДО НЕСУМІСНОСТІ . . . . .	129
ЗАСТОСУВАННЯ СУДАМИ МІЖНАРОДНИХ ДОГОВОРІВ УКРАЇНИ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ ПРАВОСУДДЯ . . . . .	133
ВИКОНАННЯ МІЖНАРОДНИХ ДОГОВОРІВ З ПИТАНЬ НАДАННЯ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ В ЦИВІЛЬНИХ СПРАВАХ . . . . .	142
ОСОБИСТИЙ ПРИЙОМ У СУДАХ . . . . .	171
— Закон України №5076-VI від 05 липня 2012 року «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» . . . . .	176
— Правила адвокатської етики, затверджені Установчим З'їздом адвокатів України 17 листопада 2012 року . . . . .	209
— Рішення Ради адвокатів України №183 від 27 липня 2013 року «Порядок дій з питань забезпечення гарантій адвокатської діяльності, захисту професійних і соціальних прав адвокатів» . . . . .	228
— Рішення Ради адвокатів України №5 від 28 лютого 2014 року «Про затвердження Положення про Комітет захисту соціальних прав адвокатів» . . . . .	233
— Наказ Державної судової адміністрації України №155 від 15 листопада 2012 року «Про затвердження Інструкції про порядок роботи з технічними засобами відеозапису ходу і результатів процесуальних дій, проведених у режимі відеоконференції під час судового засідання (кримінального провадження)» . . . . .	236
— Рішення Ради суддів України №30 від 26 листопада 2010 року погоджене з Державною судовою адміністрацією України «Про затвердження Положення про автоматизовану систему документообігу суду» . . . . .	242

— Наказ Міністерства юстиції України №121/5 від 29 грудня 2006 року «Про затвердження Інструкції про виконання в Україні Конвенції про стягнення аліментів за кордоном» . . . . .	270
— Постанова Пленуму Верховного Суду України №9 від 06 листопада 1992 року «Про практику розгляду судами трудових спорів» . . . . .	282
— Постанова Пленуму Верховного Суду України №13 від 24 грудня 1999 року «Про практику застосування судами законодавства про оплату праці» . . . . .	293
— Постанова Пленуму Верховного Суду України №7 від 16 квітня 2004 року «Про практику застосування судами земельного законодавства при розгляді цивільних справ» . . . . .	301
— Постанова Пленуму Верховного Суду України №9 від 22 грудня 2006 року «Про практику застосування судами цивільного процесуального законодавства при розгляді заяв про забезпечення позову» . . . . .	314
— Постанова Пленуму Верховного Суду України №3 від 30 березня 2007 року «Про практику застосування судами законодавства при розгляді справ про усиновлення і про позбавлення та поновлення батьківських прав» . . . . .	317
— Постанова Пленуму Верховного Суду України №11 від 21 грудня 2007 року «Про практику застосування судами законодавства при розгляді справ про право на шлюб, розірвання шлюбу, визнання його недійсним та поділ спільного майна подружжя» . . . . .	323
— Постанова Пленуму Верховного Суду України №7 від 30 травня 2008 року «Про судову практику у справах про спадкування» . . . . .	330
— Постанова Пленуму Верховного Суду України №1 від 27 лютого 2009 року «Про судову практику у справах про захист гідності та честі фізичної особи, а також ділової репутації фізичної та юридичної особи» . . . . .	338
— Постанова Пленуму Верховного Суду України №9 від 06 листопада 2009 року «Про судову практику розгляду цивільних справ про визнання правочинів недійсними» . . . . .	347
— Постанова Пленуму Верховного Суду України №5 від 04 червня 2010 року «Про застосування судами норм законодавства у справах про захист авторського права і суміжних прав» . . . . .	354
— Узагальнення судової практики Верховного Суду України від 24 листопада 2008 року «Практика розгляду судами цивільних справ про визнання правочинів недійсними» . . . . .	366
— Постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ №5 від 30 березня 2012 року «Про практику застосування судами законодавства при вирішенні спорів, що виникають із кредитних правовідносин» . . . . .	381
— Постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ №5 від 07 лютого 2014 року «Про судову практику в справах про захист права власності та інших речових прав» . . . . .	393
— Постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ №7 від 25 вересня 2015 року «Про узагальнення практики застосування судами законодавства, що регулює право приватної власності на житловий будинок» . . . . .	404
— Інформаційний лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ №10-1387/0/4-12 від 27 вересня 2012 року «Про практику застосування судами при розгляді справ окремих норм законодавства про власність та спадкування» . . . . .	435
— Інформаційний лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ №10-1389/0/4-12 від 27 вересня 2012 року «Про практику застосування судами при розгляді справ окремих норм трудового права» . . . . .	438
— Інформаційний лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ №10-1393/0/4-12 від 27 вересня 2012 року «Про практику застосування судами законодавства при вирішенні спорів, що виникають із кредитних правовідносин» . . . . .	440

- Інформаційний лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ №10-70/0/4-13 від 16 січня 2013 року «Про окремі питання застосування строків позовної давності» . . . . . 445
- Інформаційний лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ №24-150/0/4-13 від 28 січня 2013 року «Про практику застосування судами законодавства під час розгляду цивільних справ про захист права власності та інших речових прав» . . . . . 446
- Інформаційний лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ №24-754/0/4-13 від 16 травня 2013 року «Про практику розгляду судами цивільних справ з іноземним елементом» . . . . . 462

**Примітка:** закони, кодекси, постанови Пленуму, узагальнення судової практики, інформаційні листи Верховного Суду України та Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, накази Міністерства юстиції України, Державної судової адміністрації України, рішення Ради адвокатів України, Національної асоціації адвокатів України, Ради суддів України, Вищої ради правосуддя, які наведені в даному посібнику та додані до нього, використані з офіційних сайтів Верховної Ради України, Верховного Суду, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Міністерства юстиції України, Державної судової адміністрації України, Ради адвокатів України, Національної асоціації адвокатів України, Ради суддів України, Вищої ради правосуддя.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

# НАСТІЛЬНА КНИГА АДВОКАТА

## УЧАСТЬ АДВОКАТА В ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ

ЗАКОНОДАВСТВО, ПОСТАНОВИ ПЛЕНУМУ,  
УЗАГАЛЬНЕННЯ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ,  
ІНФОРМАЦІЙНІ ЛИСТИ

ПРАКТИЧНИЙ ПОСІБНИК

Підписано до друку 24.04.2017. Формат 60x84 1/8.  
Друк офсетний. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.  
Умовн. друк. арк. 61.

ТОВ «Центр учбової літератури»  
вул. Лаврська, 20 м. Київ

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру  
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції  
ДК № 2458 від 30.03.2006 р.